

Дата: 14.11.22

Клас: 4 – Б

Предмет: Українська мова

Вчитель: Лисенко О. Б.

Тема: Спостерігаю за чергуванням приголосних звуків у давальному і місцевому відмінках однини.

Мета: узагальнити знання про іменники; вчити спостерігати за чергуванням приголосних звуків у давальному і місцевому відмінках однини; удосконалювати навички звуко-буквеного аналізу; розвивати критичне мислення, увагу, спостережливість, пам'ять, усне і писемне мовлення; удосконалювати навички письма; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни та країн-сусідів.

Хід уроку

Користуйтеся презентацією під час опрацювання даної теми уроку або відео уроком за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=qW9X5Gw9I7A>

В презентації за слайдом ви можете перевірити правильність виконання завдань.

1. Організаційний момент.

Приготуйте, будь ласка, все, що потрібно для уроку: підручник, зошит, ручку, олівці, лінійку, чернетку.

Старанно працюйте. Не забувайте робити хвилинки відпочинку та релаксації під час уроку.

2. Актуалізація опорних знань.

1) Емоційне налаштування. Вправа «Дерево успіху».

Розвивайся, звеселяйся,
моя рідна мова,
У барвінки зодягайся,
моє щире слово.
Колосися житом в полі,
піснею в оселі,
Щоб зростали наші діти
мудрі і веселі.

Одягнемо наше дерево. Ті, хто обрав зелені листки, буде успішним на уроці, жовті – активним, оранжеві – старанним. Яке буде «Дерево успіху» – залежить від вас.

2) Хвилинка каліграфії.

Чотирнадцяте листопада
Класна робота
Йй Йй Йй йй Йс йс Йр йр
Йй держава дисципліна згаду
кілометр життєрадісний

3) Вправа «Словникові слова».

1. Розгадай ребус. Яке слово заховалось?
2. Запиши це слово.
3. Виконай звуко-буквений аналіз.
4. Склади з цим словом речення.

Масаж мізинця допомагає полегшити головний біль.

Підкресли граматичну основу речення.

4) Гімнастика для очей.

3. Повідомлення теми уроку.

4. Основна частина.

1) Вправа 1, 2 УСНО *Гаджик і Родзинка по-різному записали виділені слова. Користуючись таблицею, поясни, хто з них помилився. Проведи дослідження.*

Я телефоную своїй подру^{гі}.

Я телефоную своїй подру^{зі}.

Називний відмінок хто? що?	Давальний відмінок кому? чому?	Місцевий відмінок на (у) кому? на (у) чому?
кни ^{га} рука му ^{ха}	кни ^{зі} ру ^{ці} му ^{сі}	у кни ^{зі} в ру ^{ці} на му ^{сі}

Проведи дослідження!

1. До якого роду належать подані в таблиці іменники?
2. Які закінчення вони мають у **давальному і місцевому** відмінках?
3. Чергування яких приголосних відбулося в цих відмінках?
4. Перевір свої міркування за правилом.

Запам'ятай правило.

В іменниках жіночого роду перед закінченням -і у давальному і місцевому відмінках однини кінцеві приголосні основи [г], [к], [х] змінюються на [з'], [ц'], [с']. Наприклад: дорога — на дорозі; гуска — гусці; мураха — мурасі.

Фізкультхвилинка.

2) Вправа 3. Запиши сполучення слів, розкривши дужки. Із трьома з них склади й запиши речення.

подорожувати по (річка)
маленькій (комаха)
у прибережній (смуга)
лежить на (підлога)
добре живеться (щука)
написано на (дошка)

3) Вправа 4. Прочитай вірш. Випиши пари іменників, у яких відбулося чергування приголосних. Підкресли букви, які позначають звуки, що чергуються. Познач рід цих іменників.

Як виконуєш завдання,
не забудь про чергування.
Як поріг — то на порозі,
ну, а ріг — пиши на розі.
Коли вухо — то у вусі,
як кожух — то у кожусі.
Як урок — то на уроці,
око — порошок в оці.
Алла Свашенко

4) Вправа 5. УСНО Зроби висновок про чергування приголосних у вписаних словах. Перевір себе за правилом.

У деяких іменниках чоловічого і середнього роду в місцевому відмінку однини кінцеві приголосні основи [г], [к], [х] змінюються на [з'], [ц'], [с']. Наприклад: луг — у лузі; бік — на боці; вухо — у вусі.

5) Вправа 6. УСНО Щебетунчик дізнався про національні страви румунів. Прочитай і ти. Чи доводилося тобі куштувати страви румунської кухні?

Улюбленими національними стравами румунів є кукурудзяна мамалиґа й голубці у виноградному листі.

Мамалиґа замінює румунам навіть

хліб. Це круто зварена каша з кукурудзяного борошна. Ріжуть вощеною ниткою або дерев'яним ножом на шматки й подають зі шкварками, сиром, грибами, смаженою рибою. Є й інші варіанти подачі мамалиґи.

У національних стравах румуни вживають багато овочів, фруктів, яєць, молочних продуктів. Однією з багатьох національних страв Румунії є чорба — суп із заправкою, м'ясні страви — корейка, грудинка, зельц, паштет, холодець, тушковане м'ясо, солодкі страви — паска плечинта (листовий пиріг з бринзою або сиром), домашні пиріжки, млинці.

З національних страв Румунії я би хотів/хотіла скуштувати чорбу — суп із заправкою. Далі - плечинту - листовий пиріг з бринзою або сиром. А також дуже смачні домашні пиріжки і млинці.

5. Заклучна частіна.

1) Підсумок.

2) Вправа «Загадкові листи».

3) Домашнє завдання.

Підручник ст.48 – 49, вивчити правила; ст.50, вправа 8.

Спиши речення, розкривши дужки. Познач відмінок змінених слів.

Роботи надсилайте на Human або на
ел. пошту **lenusya.lysenko@gmail.com**